

Бары дойдулар пролетарийдара, холбохун!

САНА ОЛОХ

Х а н ы а т
1931 оыл алтынны
Ытан тахоар

ССИП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЯ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№№ 52-53
(5564-5565)

1981 сыл, Ыам ыйын 1 күнэ
БЭЭТИНСЭ

Сыаната
2 харчы

Туругурдун 1 Маай—
империализмы утары,
эйэ, демократия уонна
социализм иһин охсуһуу-
га үлэһиттэр аан дойду
үрдүнэн биир санаала-
ныыларын күнэ!
(ССИП КИ Ыгырыларыттан).

Одо саас саргылаах саас бырааһынныгынан көрсөр.
П. Окочешников фотота.

Съезтээх сыл маайа

Доробо, күүтүүлээх күндү Маай—эйэ,
көмүгү, дьол үгэс буолбут үтүө бырааһын-
ныгыга, империализмы утары, эйэ, демо-
кратия уонна социализм иһин охсуһууга
үлэһиттэр аан дойду үрдүнэн биир санаа-
ланыыларын күнэ!

Эн быһыл ордуу уратылааххын: хаан-
уруу ленинсий Коммунистическая партия
үсчараттаах XXVI съези үлэтин түмүктээ-
битэ, үүнүү-сайдыы үтүмүн кэскилларын
арыйыта, саага баарабай соруктары ту-
руорбута иһин мй да ааһа илик. Ол да
иһин Эйингин ордуу сүргэбит көтөбүлүн,
санаабыт кэлэн, үөрэн-көтөн бырааһын-
ныктыбыт.

Уон бирикс пятилетка ударнайдык стар-
таата. Бастаан сип маңнайгы ыйдары
партийнай съези активнайдык бэлэмнэ-
нии иһин историческай үлэтин сэтээрэн
кэтээи көрүү, ылыммыт уураахтарын ди-
ригитик үөрэтин уонна ситиһилээхтик то-
лорууу саалааһын быһымыгар-майгыты-
гар, айар-тутар үлэ үгэнигэр биллибэккэ
кэрэстэ аастылар. Ити кылгас эрэри ула-
хан эппиктээх кэмтэ бйиҥи оройуонмут
үлэһиттэрэ, советскай норуот бүтүүнүн
күрдүк, сана пятилетка соруудахтарын
болдьоонун иһинтэ толорорго хаһааҥы-
таабаар да түмсүүлээхтик, дьулуурдаахтык
үлэлээн бастаан кварталлааһын кырбиклэ-
рин эрэлээхтик ыллылар, улуу сирдэнт
В. И. Ленин төрөбүтэ 111 сыла туолуу-
тугар аналлаах Бүтүн Союзтаагы комму-
нистическай субьотунишужка күргөмүнээх-
тик ыттынылар. Социалистическай куотала-
һын киник күөктүгэр кыстыкка респуб-
ликада ыгырылаах Карл Маркс аатынан
совхоз сүөсүһүттэрэ, «Чурапчы» совхоз
тутааччылар, «Сельхозхимия» холбоһук
механизатордара, оройуон кинофизатор-
дара, уо. д. а. иһэллэр. Уонунан үлэ кол-
лективтара, сүүһүнэн бастык рабочайдар
бүгүн Эйингин, Кыһыл Маайы, үлэсэ үчү-
гэй бэлэхтэрдээх көрсөллөр.

Ол эрэри советскай дьонго ситиһиллэ-
битинэн уоскуйуу, нтэбэстэри уонна көтү-

түүлэри, туһаныллыбатах ис кыахтары та-
ба көрбөт буолуу дьүөрэтэ туох. Быһыл-
гы күрдүк өтөрүнэн буолбатах дэлэй аһы-
лыктаах, талбыт усулуобуйалаах ыстыкка
Субуруускай аатынан совхозка, атын ха-
һааһыстыбалар сорох отделениеларыгар
общественнай сүөһү дьүдүйөнтэ-холлуута,
көннүүнэн өлүүтэ, саага төрүөх сүтүүтэ,
үүт-ас ситэ ылымлыбата дьыксийини үөс-
күлүт буолуон сатаммыт. Оройуон кэкиэ
хаһааһыстыбалар, хааччылар тэриктэллэр
ис резерваларын толору туһаналлар динр
эмэс кэрэгэй. Нэһилэниһини хааччылаах
культура, бордүүксийа хаачыстыбата
көрдөбүлгэ өссө да эппиктээхтэр.

Итилер барылар съезд уураахтарыннан
салайтарын партийнай тэриктэллэр, олох-
тоох Советтар тэриктэр уонна нитэр үлэ-
рин салгыы тупсаралларын, салайар надр-
дэрга, үлэ коллективтарыгар көмөлөрүн,
көрдөбүлэрин күүһүрдэллэрин, социалисти-
ческай куоталаһыны көдүүстээхтик тэри-
ктэллэрин эрэйэллэр. Бу күнүгэ ордуу
улахан болдомто ССКИП обкомун уонна
Саха АССР Министрдарын Советын Ыгы-
рыларынан сүөһү кыстыкын тэрээһин-
нээхтик түмүктээһинигэ, сааскы ыһынын
кылгас болдьохто, үрдүк агрономическай
таһымла ыттыга уурулуоттаах.

Быһылгы Первэй Маай социалистичес-
кай дөбөрдөһүү дойдурларыгар биригэ со-
моҕолоһуу уонна түмсүү, социализм кыа-
һыларын көмүскээһинигэ халбаһнаабат
быһаарыны бэлэтинэн бырааһынныкты-
нар. Оттон бу күнү капиталистическай
дойдулар үлэһиттэрэ бэйэлэрин көмүлэ-
рин, бырааһтарын, эйэ уонна демократия
иһин утумнаах охсуһуу быһымыгар-май-
гытыгар көрсөллөр. Быһата, бүгүнгү
сааскы нун сьдьяаһа киһи аймааха бүтүн-
нүүтүгэр ураты күүһү-уобу, оро көтөбүл
пүүнү үөскэтэр.

Дээ итиннээх буолар Эн, кэрэ Маай,
сүгүкэн суолтан, дьону-норуоту түмэр,
көбүлүүр күүһүң!

Ударнай вахта бэлэхтэрэ

Болдьох иннинэ аһары

Эрилин Эрестин аа-
һынан совхоз сүөһү ил-
гэччилэрэ Маай быраа-
һынныгыт үлэсэ көрө
бэлэхтэрдээх көрүстүлэр.
Ордуу үчүгэй түмүгү
борооску көрөөччүлэр си-
тистилэр. Кинилэр дьу-
луурдаах үлэлэринэн сов-
хоз хас биридин бороос-
кута ортотунан 105,4 кг
көлөһүйдэ. Итинэн кыс-
тыкка эбэхтээхтэстибэ
болдьоонун иннинэ аһары
толорулунна.

Социалистическай куо-
талаһыныга хас биридин
төбөнү 111,5 кг төлө-
һүпүт Чанар отделени-
ста бастаата, Манна «Ула-
ра килбизини иһин» ме-
дадь кавалера Н. С. Ма-
каров туппүт 50 бороос-
кутун сүтүгэ суох нитэн,
хас биридинлэрин орто
ыһааһынын 144,6 кг
улаатыннарда. Бу—сов-
хозка бастык көрдөрүү.
Холбоһоттон көргөһүн
Иван уонна Евдоким Лу-
тайдар эмиз үрдүк при-
веһи ыллылар.

С. СЕРГЕЕВ.

Кыстык кырбиктэ ылыаһына

«Чурапчы» совхоз Ки-
ленинээһи уонна Арыы-

лаахтаагы отделениела-
рын сүөсүһүттэрэ кыстык
ыйдарыгар хаһааҥы-
таабаар даһаны таһаары-
лаахтык үлэллиллэр.

Арыылаахтар 181,1
тонна, киленилэр 152,4
тонна үүгү государствога
туттаран кыстык аһыс
ыһынаары былааннарын
болдьоонун иннинэ толор-
дулар.

Бу иһи отделение ыч-
чат сүөһүгү көрөөччүлэ-
рин кыстык устатыгар хас
биридин борооскуну 100-
түү кг төлөһүтүгэ ылым-
мыт эбэхтээхтэстибэлэ-
рин Первэй Маайы көр-
сө толорбуттарын туһу-
нан рапордаатылар.
Арыылаах отделениетын
борооскулара ортотунан
111,6 кг, оттон килени-
лэр тиэннэрэ 101,9 кг
көлөһүйдүлэр.

М. ЛЕОНТЬЕВА,
совхоз парткомун
секретара.

Совхозка бастаан иһэр

Коммунист Татьяна
Дмитриевна Михайлова
старшайдаах Болтоҥо
«Кэскил» комсомольскай-
иччат ферматын коллек-
тивна уут мамыгар Субу-
руускай аатынан «совхоз-
ка бастаан иһэр. Муус
устарга ферма 10 ман-

ныксыттар уугу зало-
вой ылыы былаанын
урутаан толордулар.

Манна ыччат настав-
нига Евдоким Васильевна
Егорова Первэй Маайы
көрсө фуражнай ыһаары
ахсыттан 312-киг үрүг
идгэни үрүлүтэн муус
устардаагы соруудааһын
166 бырыһыан толордо.
Ферма комсомора Евдоким
Лавлова, комсомолка Ан-
на Моностырева уо. д. а.
эдар манньныксыттар бы-
рааһыннык иннинээһи
вахтада эмиз үрдүк кыр-
биклэри ыллылар.

С. КАРПОВ.

Биир ыйынан урутаан

Оройуон киһиктин үлэ-
һиттэрэ сана пятилетка
бастаан сылын биэс ый-
даагы былааннарын Пер-
вэй Маайы көрсө сити-
һиллээхтик толордулар.
Социалистическай куотала-
һыныга Чурапчы уонна
Одьулуун кинофизатор-
дарын биригэздэллэри ил-
киһи сүөһүгэ таһастылар.

Биэс ыйдаагы кырбик-
лэри оройуон 28 киноус-
тановкаларыттан 16-лара
урутаан ыллылар.

Ударнай үлэ вахтата
салдаран.

И. ЕГОРОВ.

„Эрчим“ үрдүк ситиһинитэ

1980 сылга үрдүк мам иһин Бүтүн Россия-
таагы социалистическай куоталаһыныга «Чурап-
чы» совхоз Арыылаахтаагы отделениетын ман-
ныксыта, оройуон чемпиона М. И. Иванов
старшайдаах «Эрчим» комсомольскай-иччат
ферма коллективна кыайылаахтар ахсааннары-
гар ааттаһа уонна харчынан бириэмийэлэниэ.

Тыа хаһааһыстыбатын
механизациялааһын Бү-
түн Союзтаагы научнай-
чинчийэр институтта ову-
с пятилеткага совхозтарга
уонна колхозтарга 205,8
мол. солд. экономическай
көдүүстээх 233 ырытан
оҕоһуулары биэрбитэ.

Снимокка: химияла-
һын энергетическай сред-
ствага Т-150 КД агрегат
болдьоонун иннинэ бэлэм-
нэһэ.

ССТА фотохрониката.

Планета Маайы көрсө

ЧИКАГО. «Бүтүн би-
иҥи дууһабытыгар се-
һөн хаалбыт аба-сата
дирбааннара дуораһылар
нэмэ кэллээ» — бүтүн
1886 сыллаагы Первэй

УЛАН БАТОР, Первэй
Механизатордары Маай бырааһынныгыт

МНР 400-тан тахса пред-
приятелара уонна хаһаа-
һыстыбаннай тэриктэлэрэ
болдьоонун иннинэ толор-
дулар. Уга кэкиэвэ мон-
гольскай-советскай «Эрдэ-
нэт» хаһа-байытар фаб-
риката тулар.

(ССТА)

Ты л б ы т ы н
д ь ы а л а н а н
бигэргэтэбит

ДЬҮӨГЭЛНШЛЭР

Синюкова П. Е.
Пермякова

Уон биирис пятилетка бастагы сааскы ыһыта сабаланаары турдабына

МЕХАНИЗАТОРГА ӨЙДӨБҮННҮК

— Саас ардалаа. Сир хаар аһыттан тутууран-хатан тахсар. Онон сини мучу тутуука кыһан.

— Сини бастаан күһүн хадымал хорутулу-бут бааһыналарга саатарыллар, сааскы хору-туулаахтарга онтон салгыт.

— Сини саатарга эң-эң барана ордук. Луцильнигы туһаннаахха эмнэ сеп. Агрегаты 2-3 төгүл хаамтар.

— Сиэмэни көмөрүү—сааскы ыһыта ураты суолталаах дьаһал. Сиэмэ 5—7 см диригэ тимирдирдэхтөөх. Онтон дорин буоллабын үпүтэ кыһан тахсыбат. Оттон тычартаахха сиэмэ почва үрүт курданах араатыгар үүм-мөккө сытан хаалар уонна ардаһтан күһүн көчөрүлүр.

— Гектарга 140—150 кг сиэмэ түһэрлээхтөөх. Нуормаламмыт сиэмэни ордорума. Ириэстии ыһыт—бийи ураты суолталаах сорук.

— Нүөлүгүлээх сиргэ силлээк анаан эбиас уонна гөхө холбуу ыһыллаллар. Селла бункерыгар эбиастаах гөхөү холбуу кутулуох-таах уонна булкуйан баран ыстарыллаахтөөх.

— Селлаарын арыттаһаах кыһан, итинтэн ордук түүн сөрөн.

— Сиэмэни кытаран төгүт селлааран раджа-дай ыһыманан хайаатар да бийаһ туустарын киллэринтөөххүн умнума, мантан иһинэ үгөскө кубулуугу тустааххын. Гектарга 30—50 кг минеральной уорурдуу, сүрүннээн суперфосфат, киллэриллэр.

— Луцильник, селла уонна катон ситими быспакка утуу-субуу биер көдүүс төгүмүнүн үлөлүтүлүөхтөөхтөр. Ити үлэлэр икки ардыла-рыгар арыты таһаарыма.

— Өйдөө: сиэмэ бурдук эмтөөх. Онон дыа-тан сөрөнөр бырабылалары халбаһа суох тутус.

— Бурдук ото сана бытыгыраан тахсыта ыһылгас тийэстөөх чөпчөкү барананы хаамтар, онон саас оттору ыһыт, сини өссө төгүл са-тар. Бурдук ото түөрүлүүэ дин куттаныма.

— Учүгэи дьон туһунан —

Ыраас жаллааны ыра санааланаһан

«Самолет көтөр үһү дуу?», «Иһин төһө элбэгий?», «Билиэт баара дуу?» энни дин ыйыты-лары мучумаан аргыстанан сар-сыарда эрдэттэн аэропорт диэки тизтэйбэччи билигин үгүс. Эрдэ-нит маннайгы айаныыт калитэ аэропорт киһилээх буолааччы. Дьон ордук чаастаах арыах эрээрн бөрт олохтоох тыллаах-өс-төөх, тизтэй-саарайа сымдыар, мэлдьи хол курдук форменнай таһастаах намчы эдэр киһини манна билиэтин көрөөччүлөр.

ВИИГИ салгынынан сылды-һымы диспетчер Владимир Егоро-вич Слепцов кытта сөһөргөһөбүт.

Хайдах күнүттэн тутулуҥа суох нини сарсыарда сэттэ анар чаас-ка сменатыгар баар буолааччы. Бастаан самолет түһэр балаһатын бөрбөнүкүлүр. Знакты, сиг-нальнай системаны көрүтүлүр. Онтон аэропорт уолсай турутуу туһунан наадалаах сиргэ биллэ-рэр, атын да уталытыллыбат дьа-һаллары ылар.

Самолет көппөт күнэ-дьыла да буоллабына, диспетчер мээстэ-тигэр баар буолуохтаах. Кини—бэ-йэтин эрэ балаһатын көрбөт.

— Билигин, техническэй про-гресс үйэтигэр, самолеттар сы-рымылара барыта сиртэн салааллар.

Биер кэмгэ салгыһа тахсар са-молет элбэх буолар. Олор бары тус туһунан «көрүдүөрдөөх», «уулуссалаах» буоллаһтарына са-танар.—дин диспетчер.—Араас буолуон сеп. Холобур, бийигиттэн АН-2 кэнииттэн судургутун «чех» дини ааттанар Л-410 көтөр түбэл-тэтэ баар буолааччы. Оччогуна кинилэр аасыһыларын хаачы-һыахтаахпыт, АН-2 «суолу» биз-рэрин, кини үрдүгүн, көтүүтүн түргэни хонтуруолланыахтаах. Сиртэн диспетчер хамаандата «чуолкай буолуохтаах. Кини тыла —пилоттарга сокуон, Оччоҕо эрэ көтүү куттала суох буолуута си-тиниллээхтөөх.

Владимир Егорович диспетчер.

скай пультка олорор. Манна аэро-порт көрөр хараһа, истэр кулгаа-һа буолар араас аппаратура эл-бэх. Диспетчер үөрүдэх иһиллэ-рини тумблердары тыһырдатан ыраах ханна эрэ көтө сылдыар са-молету кытта сибэстэнэр. Кыл-гас дакылааттыыр куолас иһиллэр, туту эрэ ыйыталлар. Владимир Егорович онно туту хардаран иһэр. Барыта болгомтолоох, чуолкай буолууну эрэйэр дьыалата өтө көстөр.

Чутас сымар сурунаалартан бири млан суруйа охсор. Манна барыта билиэтин иһэр. Сурунаал элбэх. Бары тус туһунан анал-лаахтар. Кыраһый бланкада хас чаас агарын ахсын метеосправка толоруллар.

Остуолга дьаарыстанан турар уонча кинигэ хараһым хатанар. Ону көрөн киһим:

— Ити наставлениелары, ин-струкциялары барыларын биеэ тарбаһын курдук билиэххин наа-да,—дини баран мучуу гынар.

ТУС ВЭИЭТИН туһунан сөһө-гүмүт сөччө тахсыбата. Мэтиэ-тигэр киһим хоруйа өссө аһы-һыргы, эппиттэрэ кыһымырса дьылы гыннылар.

Ыраах Абыттан биеэ-алта сыл-лааһа кэргэни дойдутугар, Чу-рапчыга, көлбөт. Бастаан радио-

оператордаабыт. Онтон диспет-чердэр биер сыллаах курстарын бүтөрбөт. Ус сыл кэригэ аэро-порт начальнигытаабыт. Кэргэнэ, Татьяна Гаврильевна, эмнэ бу кол-лективка үлэллэр.

Хайдах эрэ биллэбэтин эмнэ үлэ-хамнас туһунан көпсөтүнэ эргиллэн хаалабыт.

— Базабыт син баар дьаһа сеп. Арай ити түһэр-көтүтөр балаһабыт эрэйдири: хас да сиргэ-уу олохсуйан хаалар. Дьыгынни, совхозтар, оройуон киһини пред-притиеларын уонна тэрилтэлэ-рин куустары түмэн гравий кутта-рар буоллар. Кинни да иһин уол-сай интэриэспит буоллаҥа дин,— дини кыһалбатын өтөр.

Биергэ үлэллэр да дьон көп-сийлэрини. Владимир Егорович, куруу ити курдук, уолсай дьыа-ла туһугар кыһан, бөйөтиннэ ыла-сан түбүгүрө сылдыааччы. Итигэр система сыхалланыаһына, алпара-тураны ермүөнүгүр наада тирээтэ-ринэ, атын да техника моһуонтла-аһына—барытыгар кини баар буоллаһына табыллар курдук. Оч-чогуна улахан айдаһа, үгүс сүп-сүлгэнэ суох үлэ-хамнас үмүрүйэн, итэҕэс туоратыллан иһэр үгөстөөх.

Онуэс пятилетканы аэропорт коллектива куһаҥа суох көрдө-рүүлүрдээх түмүктээбэти. Ордуу ааспыт сыл таһаарылаах буол-бута: пассажирдары, почтаны уонна таһаары таһымы, үбү кил-лэрин былааннара—барыта дьаһа аһарыллыбыттар. Онуоха сэмэй үлэлит, идэтин үчүгүйдик баһы-лаабыт специалист В. Е. Слепцов үтүөтэ-өкөтө эмнэ баар. Бастыт үлэһит былырын Ленинскэй Бочуотунай грамотанан наараа-далаһыта, оттон бийыл коллек-тивка аан бастаанынан «Соци-алистическэй куоталаһы кыһы-лааһа» аналанан билиэстөөр члэс-кэ тигистэ.

ВУГУН ыраас халлаан буолбу-туттан санаага көтөбүлэн дис-петчер эмнэ үлэтигэр тизтэйдэ. Ити ааһа сотору көлөр-барар дьон үөрүүлэригэр аһыгы үйэ модун кыһалтаах көлөрөһө кой салгыны үрүт көмүс күөннөрүн тыһыран мөккө халлаанга сундулуохтара. Ону эмнэ сиртэн, бөйөтин дьөгүс хоһуттан, эдэр специалист В. Е. Слепцов эрэллээхтин салаһыа.

С. ПОПОВ.

Снимокка: В. Е. Слепцов.
П. Оксешников фотота.

БИИГИ ДА ТУОХ ИТЭБЭСТЭЭХПИТИЙ?

(Музейдары тэрийии опытыттан)

гар, сырыттыбыт. Музей түөрт хостоох уонна саалалаах, оскуола иһигэр тэриллэбит. Манна 1944 экспонат көрдөрүллэр, ол иһигэр 1162-тэ дьыгынээх (подлинник). Семинарга эталлэринэ, экспонат аһыттан итэ-бэһэ суоҕа итинни эрэ буоллаһына, музей дьы-гыннээн аһыллар эбит. Манна 376 экспонаттаах этнографическэй отдел баар. Бу экспонаттар са-халар, эбэһинэр былыргы туттар септерин-септергэ-лэрин, таһастарын-сапта-рын, олохторун-дьаһах-тарын, кудьтураларын көр-дөрүллэр.

Иккис отдел «Верхоян-скэй кыраай историята» дини ааттамыт. Онно Верхоянскэй куоранна кэлэн олоро сылдыһыт 100-тэн таһа полит-смыһаайдар тустарынан, олохтоохтор гранданскэй уонна Ада дойду сэрин-лэригэр кыттыларын ту-һунан, оройуон социаль-най-экономическэй сай-дытын көрдөрүүтөрө, о. д. а. матырыяаллар мун-нууллубуттар.

Уһус хоско иһиригэ

хоту дойду айылгата уруһуйдаһыт фонугар араас кыһыллар, нөтөрдөр чуучулалара туруоруллу-буттар.

Сиртэн хостонор эгэлгэ баайга аналлаах экспо-наттар төрдүс отделга түмүлүбүттэр.

Бүтөһүк отделга билин-ги урун тарбахтаахтар көмүстөн, муостан, та-һастан, түүлээхтөн, о. д. а. матырыяаллартан араас оһоһунтара тардыл-лыбыттар кыһини эрэ көрөхсөтөр.

Эмнэ ити курдук, кини матырыяаллаах үгүс үлэһит тэриллэбит му-зейдар тустарынан Сун-таартан сылдыааччылар көпсөүтүлэр.

Союза кийэ биллэбит Элгэһи орто оскуолатын музейа 364 кв. метр нэ-нээһэ, 10 саалалааҥа көр-бөтөх да киһини сохто-рор. Музей 3 тыһ. таһа экспонаттаах, анал үө-рэтэр кыһаастаах. Холобур, онно аһардас география-да сыһа 40-ча уруон ым-тыллар эбит. Ону таһы-

най СГУ биолого-геогра-фическэй факультетын студениара сыл ахсын практикаларын бу музей базатыгар бараллара тү-бөспүччэ буолбатах.

Кутана орто оскуола-тыгар кыраайы үөртөр музейы тэрийбит Саха АССР оскуолатын үтү-дөөх учуутала Н. И. Ива-новы кытта билсэһэн көпсөүтүбүт. Кини 190 кв. метр көннөһө, онно эбии таһытар араас ту-туулардаах, 3800-члэс экспонаттаах музейи өс-сө 1937 сылтан тэрийэн, күн бүгүнүгэр дьэри үлэ-лэтэрэ элбэҕи өтөр. Ол музейыгар аһардас аас-пыт сыһа биер тыһыны-ча кэригэ киһи аһы сир-дэртэн көрө кэлэ сыл-дыбыттар эмнэ биллэ. Музей оскуолаһа, кыр-дын да, итигэр үлэ ки-һини буолбут. Ааспыт сыл иһини базатыгар 65 уруок, 17 төгүл комсо-мольскэй, пионерскэй, үө-рэнээччилэр уонна те-реппүттэр мунньахтара, элбэх лекциялар уонна

диспуттар кытыллыбыт-тар. Н. И. Иванов аһы-һах сыллааһыта «Аһыл-даным харыстаһыны» дини санаа отделы аһыт. Онно 40-ча үөрэнээччи, 5 учуу-тал үлэни садалааһыт-тара кыһы-үйэ үтүө түмүк-тээх буолбут. 4 оһо НХСВ медалынан ба-лиэстэммиттэр. Бу музей-га аһардас былырын райсовет исполкома уон-на ЫВСКС райкома 23 тыһ. солк. харчынан кө-мөлөспүттэр.

Итигэри таһынан Сун-таарга Т. Е. Вессонов аһыттыт музейа, ботани-ческэй сада, о. д. а. бөр-төххэй музейдар баалла-рын аһыахха сеп.

Ылаһы Уус-Алдан, Мэҥэ-Хаҥалас да оро-йуоннарын оскуоалары-гар араас көрүнүөх, үгүс матырыяаллаах, кылаа-быһаа, паспорттаах хас-тыт дьаһын музейдар ыччаты итингэ улахан көмөлөөхтөр.

Оскуоалар музейдары үчүгүйдик былааннаан оскуолатын директора.

бу үлэһэ педколлективы, үөрэнээччилэри сиргэ те-реппүттэр, обществен-ность киһитик кытты-ларын ситиһэн оһону үөртөн, итин биер дьоһуннаах көрүгэ буол-лар гына тэрийэллэр эбит. Олор биердини-киһини кыраайы хоһууан муһурдаһааһа, научнай төрүтэ олоһурут сеп-төөх иһигэр дьыһа-уонка киһини көрөхсөтөр элбэх экспонаттаах тэриллэн коллективтар иһин туттар ор көмнээх үлэлэрин тү-мүтүн буолаллар эбит.

Бийиги оройуонмут ос-куоаларыгар сипит-хөп-пүт, билигин көрдөбүлгэ эһиэтири матырыяал-лаах уонна онуоха дьүө-рэлээх бадалаах биер да музей суоһун көрүтэ. Аһардас ити дьаһыт үлэ бу көрүгэр республика көккө оройуоннарыттан хаалыбыт лаһа улаха-һын туоһулуур. Онон үө-рэтэр-интэр үлэһэ улахан көмөлөөх бу дьоһуннаах салааһа көпсөүтүлэр, үлэһи уталыһааһа тэрийэр кө-ккэлэ дини санааны ба-лиэстэһимитин түмү-түөхтүтүн баһардыт.

Д. ЧЕЧЕБУТОВ.

Хатыһ орто

оскуолатын директора.

